

JRC SCIENCE FOR POLICY REPORT

OBSERVATÓRIUM PRE VÝSKUM A INOVÁCIE (RIO) SPRÁVA O KRAJINE ZA ROK 2015: Zhrnutie: Slovenská republika

Vladimír Baláž

Jana Zifciakova

2016

This publication is a Science for Policy Report by the Joint Research Centre, the European Commission's in-house science service. It aims to provide evidence-based scientific support to the European policy-making process. This publication, or any statements expressed therein, do not imply nor prejudice policy positions of the European Commission. Neither the European Commission nor any person acting on behalf of the Commission is responsible for the use which might be made of this publication.

Contact information

Address: Edificio Expo. c/ Inca Garcilaso, 3. E-41092 Seville (Spain)

E-mail: jrc-ipts-secretariat@ec.europa.eu

Tel.: +34 954488318

Fax: +34 954488300

JRC Science Hub

<https://ec.europa.eu/jrc>

JRC102491

PDF

ISBN 978-92-79-59939-2

doi:10.2791/32987

LF-02-16-720-SK-N

© European Union, 2016

Reproduction is authorised provided the source is acknowledged.

How to cite: Vladimír Baláž, Jana Zifciaková; Observatórium pre výskum a inovácie (RIO) - Správa o krajine za rok 2015, Zhrnutie: Slovenská republika; doi:10.2791/32987

All images © European Union 2016 except for the ERA Dashboard image on the first page by Niels Meyer licensed under CC BY 2.0

Abstract

The 2015 series of RIO Country Reports analyse and assess the policy and the national research and innovation system developments in relation to national policy priorities and the EU policy agenda with special focus on ERA and Innovation Union. The executive summaries of these reports put forward the main challenges of the research and innovation systems.

Súvislosti

V roku 2014 predstavovali hrubé výdavky Slovenska na výskum a vývoj (GERD) 669,6 milióna EUR a 0,89 % HDP (v roku 2013: 610,9 milióna EUR a 0,83 % HDP). V Národnom programe reforiem Slovenskej republiky 2014 sú stanovené ciele GERD do roku 2020 a podnikové výdavky na výskum a vývoj (BERD) na 1,2 %, resp. 0,8 % HDP. Tieto ciele sú skromné, ale zdajú sa byť reálne. Vo výdavkoch na výskum podnikov sa od roku 2008 zaznamenal významný nárast (hoci z nižšieho základu).

V porovnaní s priemerom EÚ 28 Slovenská republika nedosiahla veľmi dobré výsledky vo väčšine ukazovateľov týkajúcich sa vedeckých publikácií. Toto mohlo byť vyvolané nedostatočným financovaním a mechanizmami na pridelenie finančných prostriedkov. Malá spojitosť je tiež medzi výsledkami hodnotenia a pridelením inštitucionálnych finančných prostriedkov pre slovenské inštitúcie vysokoškolského vzdelávania a SAV. Akreditačná komisia zaviedla niekoľko pozoruhodných iniciatív zameraných na zvýšenie excelentnosti v slovenskej vede. Napriek značnému úsiliu, slovenským politikám v oblasti výskumu stále chýba jasné zameranie na spoločné výskumné programy, v ktorých sa riešia veľké spoločenské výzvy a na spoločné programovanie. Objem národného financovania zdá sa byť stále neprimeraný na riadne začlenenie slovenskej vedy do európskych a medzinárodných kooperačných sietí.

Slovenská vláda prijala 10. júna 2015 dokument s názvom „Konceptia pre podporu startupov a rozvoj startupového ekosystému v Slovenskej republike“. Zámerom tohto dokumentu je reagovať na súčasný stav a existujúce výzvy, prijať komplexný a koordinovaný prístup k tejto tematike a zabrániť nejednotným alebo *ad hoc* činnostiam. To môže byť potenciálne sľubnou iniciatívou, pretože podpora pre vytváranie a ranný vývoj inovačných podnikov nebola predtým artikulovaná vo výskumných a inovačných politikách v Slovenskej Republike. Doposiaľ slovenský zákon nerozpoznáva pojmy "start-up" a/alebo "spin-off". "Malé a stredné podniky" sú uznané podľa slovenských zákonov, ale ich definícia nie je zahrnutá v zákone.

Slovenská republika prijala v júli 2015 program pre návrat slovenských odborníkov zo zahraničia. Aj keď výsledky nie sú ešte významné, je to pozoruhodná iniciatíva, ktorá môže takisto podporiť návrat slovenských vedcov.

Slovenská republika zdarne pokračuje v budovaní klastrov a implementácii klastrovej politiky. Európska Komisia vykonala celoeurópsky benchmarking klastrových organizácií. V benchmarkingu je uvedené, že kvalita niektorých slovenských klastrov je porovnateľná s kvalitou klastrov pokročilých členov OECD. Cluster IT Valley z Košického kraja bol prvý klaster zo Strednej a Východnej Európy, ktorý získal Zlatý certifikát európskej excelentnosti.

Najnovší vývoj:

- a) V januári 2015 nadobudol účinnosť nový zákon o dani z príjmov, ktorý zahŕňa nové daňové úľavy pre výskum a vývoj.
- b) V júni 2015 slovenská vláda schválila koncepciu na podporu startupov, ktorú navrhlo ministerstvo financií. Jej cieľom je posilniť podnikateľské prostredie a vytvoriť podmienky na podporu rozvoja startupov a podporu zamestnanosti mladých ľudí.
- c) Slovenská vláda premenovala Agentúru pre štrukturálne fondy Európskej únie (ASFEU) na Výskumnú agentúru (VA). Agentúra by mala vytvoriť podmienky na účasť slovenských výskumných tímov v EVP vo všeobecnosti a konkrétne v ESFRI, EITI, technologických platformách a programe Horizont 2020. Súčasne bola Slovenská Inovačná a Energetická Agentúra transformovaná na Technologickú agentúru.

Slovenské systémy v oblasti výskumu a vývoja stoja pred týmito výzvami:

1. zlepšiť riadenie v oblasti výskumu a vývoja,
2. zlepšiť kvalitu vedeckej základne,
3. zvýšiť výstupy v oblasti súkromných investícií a investície do výskumu a vývoja,
4. posilniť súčinnosť vedy a priemyslu.

Výzvy v oblasti výskumu a vývoja

Výzva 1: Zlepšiť riadenie výskumu a vývoja

Charakteristika

V medzinárodnom porovnaní kvality a efektívnosti verejnej správy nedosahuje Slovenská republika dobré výsledky, pričom sa vyznačuje vysokou fluktuáciou štátnych úradníkov z dôvodu výmen vlády a nedostatočne rozvinutými analytickými kapacitami (OECD 2013). Takisto má nejednotné riadenie v oblasti politiky týkajúcej sa výskumu, vývoja a inovácií. Súčinnosť ministerstiev a ôsmich vládnych agentúr v otázke podpory výskumu, vývoja a inovácií je nedostatočná. Toto môže viesť k nedostatočnej koordinácii a rozptýleniu obmedzených finančných zdrojov.

Inštitucionálne financovanie pre výskum a vývoj je zabezpečené slovenskou vládou, ale Slovenská republika financuje väčšinu svojej politiky v oblasti výskumu a vývoja zo štrukturálnych fondov EÚ. Toto vyvoláva otázky o dlhodobej udržateľnosti tohto modelu financovania. Väčšina štrukturálnych fondov v období rokov 2007 – 2013 bola investovaná do budovania infraštruktúry výskumu. Zo štrukturálnych fondov sa podporoval aj aplikovaný a priemyselný výskum, hoci v menšej miere.

Stratégie v oblasti regionálneho výskumu neexistujú, lebo regióny (vyššie územné celky) nedisponujú v oblasti výskumu primeranými kompetenciami. Všetky regióny vytvorili svoje regionálne inovačné stratégie do roku 2015, ich vplyv je však obmedzený pretože vláda nemá povinnosť brať do úvahy ciele stanovené v regionálnych plánovacích dokumentoch.

Inštitucionálne a projektové financovanie výskumu sa zabezpečuje prostredníctvom agentúr ústrednej štátnej správy (VEGA, KEGA, SBA, SARIO, SIEA, APVV, Výskumná agentúra). V operačných programoch sa neplánujú žiadne opatrenia regionálnej politiky. Nízkou účasťou domácich podnikov vo výskume a vývoji môže čiastočne vysvetľovať nejednotný a málo efektívny systém podpory pre aktivity v oblasti výskumu, vývoja a inovácií.

Politická reakcia

Zriadením Rady vlády SR pre vedu, techniku a inovácie (ďalej len „RVVTI“) v roku 2013 sa vytvorila štruktúra na vysokej úrovni, ktorá spája hlavné ministerstvá zodpovedné za politiku v oblasti výskumu, vývoja a inovácií a hlavného aktéra v oblasti výskumu – Slovenskú akadémiu vied (SAV). RVVTI pripravila súbor strategických dokumentov, konkrétne novoprijatú Stratégiu výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu (RIS3) Slovenskej republiky na roky 2014-2020, ktorou sa otvára cesta k cielenejšiemu a centralizovanejšiemu riadeniu a ktorá predznamenáva niekoľko významných reforiem, napríklad vytvorenie Stáleho výboru RVVTI pre implementáciu stratégie RIS3.

V Národnom programe reforiem (NPR) 2015¹ sa predpokladajú významné zmeny vrátane zlúčenia početných finančných agentúr do Výskumnej agentúry a Technologickej agentúry, ako aj transformácie ústavov, rozpočtových a podriadených organizácií Slovenskej akadémie vied (SAV) do verejných výskumných inštitúcií (VVI). V pôvodnom návrhu NPR sa plánovalo deväť VVI, no vláda neschválila zákon o PRI z mája 2016 a tento koncept nebol realizovaný.²

Národný program reforiem (NPR) 2016³ predpokladá, že po prijatí RIS3, sa začne vykonávanie jednotlivých opatrení s cieľom zaviesť štrukturálne zmeny v oblasti vedy a výskumu. Opatrenia budú zamerané najmä na ciele používanie a stabilizáciu verejných

¹ <http://www.finance.gov.sk/en/Default.aspx?CatID=450>.

² Transformácia SAV bola plánovaná v návrhu zákona Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu (MŠVVŠ), ktorý vláda zamietla v máji 2015 najmä z dôvodu značných nezhôd týkajúcich sa vlastníctva budov a pozemkov.

³ <http://www.finance.gov.sk/en/Default.aspx?CatID=450>.

financií a podporu zapojenia súkromného sektora do výskumných a vývojových činností. Financovanie bude zameraná na zvýšenie kvality výskumu, podporovanie infraštruktúry vybudovanej z fondov EÚ a spájanie univerzít, výskumných inštitúcií a partnerov z priemyslu.

Posúdenie

Prijatie Akčného plánu implementácie stratégie RIS3 stále prebieha a zlúčenie agentúr na podporu výskumu bolo ohlásené už minulý rok, ale zatiaľ sa nezrealizovalo.⁴ V Slovenskej republike ku koncu roka 2015 neboli žiadne funkčné regionálne systémy riadenia inovácií a v budovaní regionálneho systému riadenia inovácií nenastal žiadny pokrok. V rozložení kompetencií politík v oblasti výskumu a inovácií medzi ústrednou vládou a regionálnou štátnou správou nenastali nijaké významné zmeny. Hlavná iniciatíva v rámci inovačnej stratégie na roky 2007-2013, regionálne inovačné centrá, sa ukázala ako príliš komplikovaná a slovenská vláda ju v roku 2011 zrušila.

V stratégii RIS3 sa takisto predpokladali mnoho dôležitejšie reformy, napríklad reforma vysokoškolského vzdelávania, reforma SAV a reforma sekundárneho vzdelávania (duálne vzdelávanie zamerané na odbornú prípravu). Vláda zatiaľ začala len reformu sekundárneho vzdelávania a všetky ostatné reformy sú do istej miery pozastavené.

Výzva 2: Zlepšiť kvalitu vedeckej základne

Charakteristika

Slovenská republika sa radí medzi štáty so skromnejšími výsledkami v oblasti výskumu v EÚ, čo potvrdzujú ukazovatele ako napríklad percentuálny podiel medzi 10 % najviac citovaných publikácií za obdobie rokov 2000 – 2013 (5,73 % v porovnaní so 7,34 % v Českej republike a 13,1 % v Nemecku) a celkový počet patentových prihlášok na základe Zmluvy o patentovej spolupráci (48 v porovnaní so 168 v Českej republike a 17 577 v Nemecku). V rámci zloženého ukazovateľa excelentnosti výskumu Slovenská republika výrazne zaostáva za členskými štátmi EÚ z hľadiska excelentnosti v oblasti výskumu; výkon krajiny sa však od roku 2007 pozoruhodne zlepšil.

Vo využívaní dodatočného financovania majú verejno-súkromné partnerstvá obmedzenú úlohu. Pridelovanie finančných prostriedkov na výskum sa prevažne zabezpečuje bez konkrétneho tematického zamerania a cez tzv. všeobecnú podporu vysokých škôl prostredníctvom inštitucionálneho financovania. Slovenská republika má jednu z najnižších mier verejných výdavkov na vysokoškolské vzdelávanie v EÚ. Na základe ukazovateľov výstupu a medzinárodného porovnávania sa v rámci zavedených mechanizmov monitorovania usiluje o hodnotenie výkonu verejných výskumných organizácií, inštitúcií vysokoškolského vzdelávania a výskumných programov a projektov, nehodnotí sa však účinnosť financovania. Financovanie systému výskumu a inovácií nie je zamerané na konkrétne témy a hospodárske odvetvia. Krajina nie je pre zahraničných výskumných pracovníkov dostatočne atraktívna. V roku 2014 pracovalo vo verejnom sektore len 579 cudzích štátnych príslušníkov, t. j. celkovo 2,7 %. Nízkou mieru

⁴ Slovenská vláda schválila konečnú verziu Stratégie výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenských republiky (RIS3) prostredníctvom uznesenia vlády SR č. 665/2013 dňa 13. novembra 2013. RIS3 dokument bude realizovaný pomocou dvoch akčných plánov pre výskum a inovácie (2015-2016 a 2017-2020). V roku 2015 Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky (MESRS) vypracovalo tri verzie akčného plánu pre RIS3 na roky 2015-2016, ale na jeho schválenie sa stále čaká. Slovenská vláda odmietla prvé dve verzie akčného plánu. Hlavné ťažkosti súvisia s reformou správy výskumu a inovácií. Konečný návrh akčného plánu bol schválený Radou vlády SR pre vedu, techniku a inovácie (SGCSTI) 4. septembra 2015 a odoslaný Európskej komisii pre ďalšie pripomienky. Tento návrh sa sústredil na legislatívne opatrenia zamerané na reformu financovania agentúr, transformáciu SAS, reformu vysokých a stredných škôl, zavedenie nového systému podporných opatrení pre vedu a výskum, zavedenie hodnotiaceho rámca pre RIS3 a príprava národnej ESFRI Roadmap. Tieto opatrenia môžu stimulovať výdavky podnikateľského sektora do výskumu a vývoja a aplikovaného výskumu, rovnako ako zvýšenie vedeckej excelentnosti.

mobility prichádzajúcich výskumných pracovníkov môžu vysvetľovať nízke mzdy, výskumné infraštruktúry nízkej kvality a jazyková bariéra.

Politická reakcia

V Stratégii výskumu a inovácií pre inteligentnú špecializáciu Slovenskej republiky (RIS3) a národných programoch reforiem (NPR) na roky 2014, 2015 a 2016 sú stanovené ciele na zvýšenie kvality výskumu, podporu používania infraštruktúry vybudovanej z fondov EÚ, prepojenie výskumných ústavov a priemyselných partnerov a komercializáciu vedeckých výsledkov. Z NPR na rok 2014 vyplýva, že výdavky zo štátneho rozpočtu sa zvýšia najmä v oblasti vzdelávania, výskumu a vývoja a dopravnej infraštruktúry. Tieto plány sformulované v politických dokumentoch sa však ešte nezrealizovali. Vláda v júni 2015 odsúhlasila zvýšený rozpočet pre Slovenskú akadémiu vied (SAV) na nasledujúce tri roky.

Centrá mobility, národný štipendijný program a portály Európskej komisie EURAXESS ponúkajú prístup k celosvetovým sieťam výskumných pracovníkov. Okrem toho Agentúra na podporu výskumu a vývoja (APVV) Slovenskej republiky podporuje rôzne medzinárodné projekty spolupráce.

Posúdenie

Fungovanie výskumného systému v Slovenskej republike spomaľuje nedostatok spoľahlivého a dlhodobého plánovania a financovania, ktorým by sa posilňovala excelentnosť a lepšie postupy v riadení výskumu. To môže byť zlepšené vytvorením stratégie v oblasti ľudských zdrojov pre verejné výskumné organizácie s transparentným výberom osôb a pravidelnými hodnoteniami vykonávanými odborníkmi a externými hodnotiteľmi. Je potrebné pozornejšie monitorovať a kontrolovať účinky a pokrok opatrení zameraných na politiku v oblasti mobility výskumných pracovníkov medzi súkromným a verejným sektorom, a medzi Slovenskom a zahraničím.

Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu (MESRS) a Akreditačná komisia zaviedli niekoľko iniciatív zameraných na zvyšovanie excelentnosti vo slovenskej vede. MESRS zavrelo jednu súkromnú vysokú školu a zrušilo dva študijné programy na inej vysokej škole. Akreditačná komisia pozastavila vysoký počet študijných programov. Avšak, komplexná reforma hodnotiacich kritérií pre vysoké školy stále chýba.

Výzva 3: Zvýšiť výstupy v oblasti súkromných inovácií a investície do výskumu a vývoja

Charakteristika

Jednou z najdôležitejších prekážok v rozvoji súkromného sektora výskumu a vývoja a podpore inovácií je duálna ekonomika⁵. Nadnárodné spoločnosti dosahujú v Slovenskej republike vysokú produktivitu, no neumiestňujú na Slovensku svoje výskumné centrá. Krajina napriek svojej konkurenčnej výhode v podobe prílevu priamych zahraničných investícií (PZI), nízkych produkčných nákladov, priaznivého daňového prostredia, a sofistikovanosti výrobného procesu výrazne nezvýšila zamestnanosť v činnostiach výskumu a vývoja a v odvetviach súvisiacich s vývozom poznatkovo-intenzívnych služieb. Krajina má v porovnaní so svojimi susedmi vďaka nadnárodným spoločnostiam zvyšujúci sa podiel vývozu vysoko vyspelých technológií (spotrebiteľská elektronika) a vysoký podiel vývozu stredne vyspelých technológií (automobilový priemysel), ale je len malé množstvo slovenských malých a stredných podnikov, ktoré uskutočňujú interné inovácie a tie podniky, ktoré inovujú, väčšinou nespolupracujú s ostatnými. (Innovation Union Scoreboard 2015)

⁵ Duálna ekonomika (Boeke, 1953) sa týka ekonomiky, v ktorej výkonné a kapitálovo náročné moderné odvetvia existujú paralelne s tradičnými odvetviami náročnými na prácu a s nízkou efektívnosťou. Pozri - J. H. Boeke (1953), Ekonomía a hospodárska politika duálnych spoločností, New York: Inštitút tichomorských vzťahov.

Politická reakcia

Nedávno boli prijaté opatrenia na podporu podnikov orientovaných na inovácie a vznik startupov. V januári 2015 nadobudol účinnosť zákon, ktorým sa zavádzajú dodatočné daňové úľavy pre podniky investujúce do výskumu a vývoja. Novými daňovými úľavami sa umožňuje spoločnostiam investujúcim do výskumu a vývoja znížiť si daňový základ o ďalších 25 % výdavkov do výskumu a vývoja, 25 % miezd pre zamestnancov v oblasti výskumu a vývoja a 25 % medziročného nárastu výdavkov na výskum a vývoj.

V júni 2015 bola prijatá Koncepcia na podporu startupov a rozvoja startupového ekosystému. Koncepcia stanovuje strategické ciele na podporu startupov v Slovenskej republike: vytvorenie priaznivých podmienok na podnikanie (regulačné prostredie bez zbytočných prekážok vo vytváraní a prevádzke startupov na trhu), zriadenie a poskytovanie podporných služieb na posilnenie startupového ekosystému a financovanie fázy iniciatív pre podnikanie, tzv. údolia smrti (bod zlyhania väčšiny startupov).

Slovenská republika sa zúčastňuje na iniciatíve JEREMIE, v rámci ktorej sa poskytuje rizikový kapitál na podporu inovácií v MSP. V operačnom programe Výskum a inovácie (OPVI) pre programové obdobie 2014 – 2020 sa plánujú granty a iné schémy na podporu startupov v odvetviach náročných na vedomosti, podnikateľské poradenstvo a budovanie sietí, klastrové schémy a výskumné projekty v oblasti inovácií malých podnikov. V rámci OPVI sa podporí 13 000 podnikov a 1 400 startupov.

Zaviedlo sa niekoľko foriem štátnej pomoci pre zahraničných investorov: zľavnené ceny za pozemok, finančné dotácie na získanie aktív, daňové úvery a granty na vytvorenie nových pracovných miest. Investori môžu podľa zákona o investičnej pomoci (2007) získať pomoc pri investovaní alebo na projekty technologických centier. Cieľom zákona je podporiť investície do výrobkov s vysokou pridanou hodnotou a výskumu a vývoja alebo do menej rozvinutých regiónov s vysokou mierou nezamestnanosti.

Posúdenie

Na posúdenie opatrení týkajúcich sa daňových stimulov a startupov je stále priskoro. Dôležité však bude uľahčiť prístup k finančným prostriedkom zjednodušením administratívnych pravidiel. Nový zákon o daniach z príjmov stanovuje, že za účelom získania nového daňového odpočtu a zníženia 25% platieb na sociálne zabezpečenie a zdravotné poistenie pre zamestnancov, firmy ktoré investujú do výskumu a vývoja by mali najať zamestnanca, ktorý je mladší ako 26 rokov a je nie viac ako 2 roky po dokončení štúdia. Tieto kritériá, je schopných splniť len niekoľko mladých zamestnancov v oblasti výskumu a vývoja, možno s výnimkou IT špecialistov.

Podobne aj zložitosť a administratívna záťaž spojené s iniciatívou JEREMIE často odrádzajú MSP od podania žiadosti o túto iniciatívu. Hoci OPVI bol prijatý už v novembri 2014, jeho akčný plán ešte nebol schválený. Takisto je stále neisté, či súčasne zavedený režim štátnej pomoci je dostatočne atraktívny pre investorov na vykonávanie interného výskumu.

Výzva 4: Posilniť súčinnosť vedy a priemyslu

Charakteristika

Potreba riešiť nedostatočnú spoluprácu medzi vedou a podnikmi je opakujúcou sa témou v správach o jednotlivých krajinách, ktoré sa vydávajú v rámci európskeho semestra, a predmetom odporúčaní pre jednotlivé krajiny v rokoch 2013 a 2014. V roku 2011 predstavovali celkové výdavky na výskum (GERD) pridelené prostredníctvom výskumu a vývoja financovaného podnikmi a realizovaného verejne 5,1 % GERD, čo je o 1,5 % viac ako priemer EÚ 28 vo výške 3,6 %. Priemerný percentuálny podiel spoločných publikácií akademickej obce a priemyslu v období od roku 2003 do roku 2013 je 0,9 %, čo je hlboko pod priemerom EÚ 28 vo výške 2,2 %. V roku 2013 mala Slovenská republika 6,8 verejno-súkromných spoločných publikácií na milión obyvateľov

v porovnaní s počtom 29 pre EÚ 28 (17,5 publikácií v Českej republike, 12,8 v Maďarsku). (Innovation Union Scoreboard 2015)

Z údajov o pracovnom trhu a ľudských zdrojoch vyplýva, že zahraničné nadnárodné spoločnosti a miestne MSP aktívne v odvetviach s jednoduchými až stredne vyspelými technológiami nevykonávajú nábor vysokokvalifikovaných pracovníkov v oblasti výskumu a vývoja. Posledné dostupné údaje (Eurostat, 2012) ukazujú, že Slovenská republika má nízku úroveň držiteľov titulu PhD., ktorí si nájdu prácu v súkromnom sektore (1,24 % v roku 2012). V roku 2012, v podnikoch bolo zamestnaných len 17 % výskumných pracovníkov a iba 0,19 % aktívnej pracovnej sily bola zamestnaná vo výskume a vývoji.

Nedávne hodnotenia poukazujú na niekoľko dôvodov nízkej úrovne synergie medzi vedou a priemyslom. Nízka absorpčná kapacita zo strany dopytu môže vyplývať z veľkého počtu malých a stredných podnikov s obmedzenými inovačnými kapacitami a preferenciou pre dovoz technológií a to tak v prípade nadnárodných spoločností ako aj domácich firiem. Nízky záujem zo strany ponuky môže byť z dôvodu nedostatočných stimulov pre výskumníkov zapojených do činností prenosu poznatkov, nízkej podpory pre vytváranie a rozvoja spin-off firiem, skôr obmedzenej oboznámenosti inštitúcií pre vedu a výskum s možnosťami spolupráce s podnikateľskou sférou a slabším výkonom podnikov v patentovaní a licencovaní.

Politická reakcia

Politickí činitelia uznali potrebu zlepšiť rámcové podmienky prenosu vedomostí v stratégii RIS3 na programové obdobie 2014 – 2020 a ku koncu operačných programov v programovom období 2007 – 2013. V prílohe k NPR na rok 2014 je uvedený počet príslušných politických iniciatív v oblasti reformy vedy a technológií, napríklad „podpora budovania centier pre transfer technológií“. V rámci operačných programov v programovom období 2007 – 2013 sa realizovali dva národné projekty na podporu prenosu vedomostí, ktorými sa do decembra 2014 vyčlenila pre podniky suma 530,5 milióna EUR. V rámci prípravy hodnotenia stratégie RIS3 riešilo Ministerstvo školstva, vedy, výskumu a športu (MESRS) problém nízkeho angažovania sa výskumných pracovníkov v podnikoch.

Posúdenie

Na posúdenie politických opatrení zavedených v období rokov 2013 – 2014 je priskoro, boli však prevažne zamerané na budovanie infraštruktúry (vedecké parky, kancelárie pre transfer technológií) a menej na budovanie sietí a podporu spolupráce. Modernizácia infraštruktúry v určitých technologických oblastiach a podpora implementácie klastrovej politiky môže prispieť k ďalšiemu zlepšeniu spolupráce medzi akademickou obcou a priemyslom a zlepšiť transfer vedomostí a technológií.

Na schválenie Akčného plánu na implementáciu Operačného programu Výskum a inovácie (OPRI) a Akčného plánu pre realizáciu RIS3 sa stále čaká. Ich schválenie je zásadne pre realizáciu a financovanie opatrení zameraných na komercializáciu výsledkov výskumu a na posilnenie spolupráce medzi vedou a priemyslom.

Koncepcia na podporu startupov a rozvoja startupového ekosystému je dôležitým krokom pri budovaní nových nástrojov pre zvýšenie spolupráce medzi vedou a priemyslom. Napriek tomu, koncepcia má doposiaľ strategický charakter a len následný follow-up s konkrétnymi politickými opatreniami a akčnými plánmi môže zabezpečiť jej včasnú implementáciu.

Europe Direct is a service to help you find answers to your questions about the European Union
Free phone number (*): 00 800 6 7 8 9 10 11
(*) Certain mobile telephone operators do not allow access to 00 800 numbers or these calls may be billed.

A great deal of additional information on the European Union is available on the Internet.
It can be accessed through the Europa server <http://europa.eu>

How to obtain EU publications

Our publications are available from EU Bookshop (<http://bookshop.europa.eu>),
where you can place an order with the sales agent of your choice.

The Publications Office has a worldwide network of sales agents.
You can obtain their contact details by sending a fax to (352) 29 29-42758.

JRC Mission

As the Commission's in-house science service, the Joint Research Centre's mission is to provide EU policies with independent, evidence-based scientific and technical support throughout the whole policy cycle.

Working in close cooperation with policy Directorates-General, the JRC addresses key societal challenges while stimulating innovation through developing new methods, tools and standards, and sharing its know-how with the Member States, the scientific community and international partners.

*Serving society
Stimulating innovation
Supporting legislation*

